

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל

"And now write for yourselves this song, and teach it to the Bnai Yisrael."

I. The Gemara in Sanhedrin (כ"א ע"ב) learns from this passuk that there is a Mitzva for each and every member of Klal Yisrael to write for himself a personal Sefer Torah¹. Even one who already owns a Sefer Torah from his forebears, is commanded to write one on his own. In this way, the words of the Torah are made readily available to everyone, insuring the Torah's eternal continuity². Possibly for this reason, one who fulfills this Mitzva is likened to one who personally accepted the Torah on Har Sinai³, since such a person has made a tangible contribution to this unbroken chain .

If one is unable to write a Sefer Torah on his own, he may hire a Sofer to write one for him⁴. This is no different than other Mitzvos, where one may appoint a Shliach (agent) to perform the Mitzva for him⁵. However, it is certainly preferable for one to fulfill a Mitzva on his own rather than through a third-party⁶. For this reason, the Minhag is that the owner completes the final letters of the Torah on his own. Some people also write the passuk of משה לנו משה, since the writing of this passuk is tantamount to writing the entire Torah⁷.

If one purchases a ready-made Sefer Torah, there is a Machlokes if he has fulfilled his obligation. According to Rashi⁸, although he has not accomplished the Mitzva in the primary manner, one has still absolved his obligation⁹. However, the Rama¹⁰ paskens that one has not fulfilled the Mitzva at all. The reasoning for this is, that by purchasing an existing Torah one has not made more Sifrei Torah available for use, since only the ownership has changed¹¹.

The Acharonim are irresolute regarding if several people (or a community) may write a Sefer Torah jointly¹². R' Moshe Feinstein זצ"ל paskens that if each person has a share in the Sefer Torah that equals the value of a Prutah, then one can fulfill the Mitzva in this way¹³.

II. As we explained, the purpose of this Mitzva is to ensure that each person in Klal Yisrael can have the Torah available to him and his family. For this reason, many Poskim say that upon completing a Sefer Torah one should not donate it to a Shul or Yeshiva¹⁴. If one has the ability and means, it is preferable for one to keep his Sefer Torah in his house (in a place and manner befitting for this exalted purpose), and read from it the weekly Shnayim Mikroh. One who does not wish to do so, should lend the Torah to the Shul for their use, and not donate it¹⁵. However, if there is a

¹ רצ"ל כל זכרים, ע' רמב"ם סה"מ מצוה י"ח וריש הל' ס"ת. ובשאג"א ס' ל"ה הקשה מנ"ל הא והניח בצ"ע, וע' בהקדמת הגר"ח קנייבסקי לספרו על מסכת ס"ת שתיריך בפשיטות דכיון דאינם כשרים לכתוב ס"ת כפסק השו"ע והרמב"ם, א"א להם גם לעשות שליח וממילא פטורים
² חינוך מצוה תרי"ג
³ סנהדרין שם
⁴ רמב"ם הל' ס"ת פ"ו
⁵ כן משמע מהמנ"ח שם אות ח', אמנם מהמרדכי בהלכות קטנות תתקמ"ט משמע דהוה דין בעצם המצוה שאפשר לקיים ע"י אחר גם בלי שליחות ע' לקמן מש"כ בענין ברכה
⁶ כ"ה לשון הרמב"ם, וע' קידושין מ"א דמצוה בו יותר מבשלוחו
⁷ וכדאיתא בב"ב י"ד ע"א גבי ר' אמי כתב ד' מאה ס"ת וכו', ע"ש. וכן נהג א"מ בס"ת שלו
⁸ מנחות ל' ע"א
⁹ וכן פסק הגר"א בביאורו אות ג' ובנמוק"י שהובא בב". וכתבו האחרונים דה"ה לגבי ירושה דיצא לדעתו, ע' בית הלוי ח"א ס"ו ובהג"ה על המנ"ח החדש בשם תשו' רע"א
¹⁰ יו"ד ס' ע"ר ס"א וכו"פ הלבוש
¹¹ כנ"ל ע"פ מש"כ החינוך
¹² פת"ת בשם פרד"ד ס"ל דיצא ובבית אפרים יו"ד ס' ס"ג ובתו"ח בסנהדרין שם ס"ל דלא יצא
¹³ אג"מ יו"ד ח"א ס' קס"ג
¹⁴ הגהות הטור בשם מהר"ל ובברכ"י בשם בית יהודה יו"ד ח"א ס' כ"ג וע' יד אפרים או"ח ס' קנ"ג על מ"א אות כ"ב ובתו"ח הנ"ל. אמנם בפרד"ד הנ"ל כתב דיצא כיון דהמצוה לכתוב
¹⁵ אג"מ שם

need for the Sefer Torah in a Shul, it may be preferable to lend it to them, thereby taking part in the זכות הרבים. For practical Shailos a Rav should be asked.

III. So far we have discussed the Mitzva insofar as it applies to Sifrei Torah per se. However, the Rishonim note that since the purpose of this Mitzva is to make the learning of Torah more accessible, nowadays this end can be reached by purchasing Seforim as well¹⁶. This would include all types of Sifrei Kodesh (Gemoros, Rishonim etc.), and is not limited to Chumashim. Furthermore, one is certainly fulfilling this Mitzva if he publishes a Sefer of his own or even just records his Chidushei Torah¹⁷. In fact some Poskim even venture to say that nowadays one can only fulfill this mitzva with Seforim, since nobody learns directly from Sifrei Torah anymore. (פרישה וכן צידד הש"ך אות ה) Others add, that for this reason the Torah chose the wording ועתה - "and now" by this commandment, foreshadowing the eventual change in this Mitzva¹⁸.

However, many other Poskim state that it is not possible for any Mitzva to be altered by the changes of the times. Such notions have, רחמנא ליציל, led many of our brethren astray from the Torah throughout the ages. Therefore they say, that although one may also fulfill this Mitzva with the purchase of Seforim, this does not abrogate the Mitzva of writing a real Sefer Torah. The Mitzva in its original form does not change¹⁹.

IV. The Shaagas Aryeh (ס' ל"ו) concurs with the previous Poskim, that one cannot fulfill this Mitzva nowadays by writing a Sefer Torah. However, he concludes as such for completely different reasons. He explains, that since as early as the times of the Amoraim, we do not clearly know all of the סתירות ויתירות. In other words, since many words in the Torah can be spelled in a full form or in an abbreviated form (e.g. לאמור and לאמר), we do not know whether to spell some of them in full or not²⁰. Therefore, due to this problem, we cannot be certain that we are writing the Sefer Torah in the correct manner, and cannot fulfill the Mitzva²¹. Understandably, many Acharonim disagree with this statement, each with their own reasons²².

Nevertheless, based on this premise, no Bracha is said on the completion of a Sefer Torah, since we are unsure if in fact the Torah was written correctly²³. There are several other reasons given for this as well:

1) Since the writing of the Sefer Torah takes place over an extended period of time, there is no fitting time to make the Bracha. Once the Torah has been completed, it is too late, since all Brachos on Mitzvos must be said prior to their completion²⁴.

2) One only recites a Bracha on a Mitzva that is completed in one session, and not if it is divided into parts. Therefore, since there are many times during the process of writing the Sefer Torah when one may not write (i.e. Shabbos and Yom Tov), no Bracha is said²⁵.

3) A Bracha is only made on a Mitzva that one does on his own. The Mitzva of writing a Sefer Torah, may be done by a Sofer for someone else²⁶.

¹⁶ טור בשם הרא"ש וש"ר. ויוצא גם בקנין אפי' להרמ"א ע' אג"מ שם ותורה תמימה פ' וילך וכן מפורש בלבוש וס' עבד המלך בשם ר"ש הכהן מוילנא. וע' שו"ת מנח"י ח"א בהקדמה, שצידד דאינו יצא בקנין

¹⁷ שו"ת נפש חי' ס"ס ע"ה

¹⁸ אפריון עה"ת מבעל הקצש"ע פ' וילך

¹⁹ הגהות הטור בשם המהר"ל וכ"כ הב"י והב"ח והט"ז אות ד והלבוש

²⁰ ע' בראשית מ"ח כ' ובבעה"ט שם

²¹ ע' קידושין ל

²² ע' שדי חמד ח"ו ס"א ט"ו וחכ"צ ס' נ"ד דכל שלא נשתנה המבטא אינו פסול, וכע"ז במנ"ח שם אות ג. אמנם ברמב"ן בהקדמתו ד"ה וכבר, כתב מפורש דהכל פסול וכן העיר בשבט הלוי ח"ב ס' קל"ג על הגליון, וכן סתמו כל הראשונים ע' תשו' מיוחסות לרמב"ן ס' רל"ב ותשו' רדב"ז ח"ד אלף קע"ב וגינת ורדים או"ח כלל ב' ס"ו. וע' תוס' שבת נ"ה ע"ב ד"ה מעבירם ובגליון הש"ס שם שהביא יותר מכל מקומות חלוקים במסורה. וע' בר"ן סנהדרין ד' ע"א, ב"י יו"ד ס"ס רע"ה, ובתשו' המיוחסות לרמב"ן ס' רל"ה. וגם אצלינו שמעתי שיש י"א מקומות חלוקים מהמסורה של התימנים. וע' אג"מ הנ"ל שג"כ דן בדברי השאג"א. ולענין קריאה"ת אפשר לברך לע"ג דאין לא בקיאיין בחסרות ויתרות, ע'

או"ח ס' קנ"ג ברמ"א ובמ"ב שם

²³ שו"ת חת"ס או"ח ס' נ"ב ונ"ד

²⁴ חת"ס שם וצ"ע למה א"א לברך סמוך לסיימו

²⁵ האבודרהם כתב סברא זו לענין ד' כוסות ובס' מקור הברכה ס"ז הובא בס' שירה חדשה כתב דה"ה לכאן

²⁶ מרדכי הנ"ל וכמש"פ דבריו בחי' אנשי שם. ומשמע דלא ס"ל דהוה דין שליחות בעלמא וכנ"ל, דאל"כ למה מברכין על הפרשת תרומה וקידושין וכל דבר שאפשר לקיים בשליחות, וצ"ל דס"ל דהכי צוה התורה ב' אופני קיום המצוה, או בעצמו או ע"י אחר, ואינו בדין שלוחו כמותו,

ועדיין צ"ע

4) The final reason given for this is, that the purpose of writing a Sefer Torah is only a prerequisite for another Mitzva, namely the Mitzva of learning Torah. Therefore it does not necessitate a Bracha for itself²⁷.

Due to all of the above, it is clear that a Bracha is not made on writing a Sefer Torah. However, this is only in regard to the Bracha of תורה ספר כתיבת. The Poskim discuss the possibility of making another Bracha though, namely the Bracha of שהחיינו. Many Poskim indeed conclude that upon the completion of a Sefer Torah one makes a שהחיינו. Furthermore, some Acharonim say that a Sefer Torah that is going to be used by a Shul also requires a Bracha of הטוב והמטיב at the time when it is given to the Shul. However, others say that since it is not clear if one should make these Brachos, the owner should wear a new article of clothing and make a שהחיינו with both the Sefer Torah and the clothing in mind²⁸.

Even amongst those who require a שהחיינו, there is a question regarding the precise time to recite it. Some say the Bracha should be said at the time of purchase or completion²⁹. Others say the ripe time is when it is being placed in the Aron Hakodesh³⁰. Yet others say that at the first Aliyah of the owner with the Sefer Torah is the correct time to make a שהחיינו on this Mitzva³¹. If a community jointly had a Sefer Torah written, according to these Poskim, the leader of the congregation should make the שהחיינו from the Bimah out loud, and be מוציא the whole community³².

When one purchases Seforim one does not make a Bracha³³. However, the Mishne Brura paskens that if one found a Sefer that was difficult for him to find, and this brings him great joy, he may make a שהחיינו upon purchasing it, if he so wishes³⁴.

If one merits to publish a Sefer, some Poskim say that שהחיינו may be recited³⁵. Others say it should be said without Hashem's name.³⁶ However, I was told by an eyewitness, that R' Shimon Schwab זצ"ל made a הטוב והמטיב, when the first shipment of his Sefer השואבה בית מעין arrived in his house. He explained that the Sefer was not only for his personal benefit, but was also מטיב to others³⁷.

V. The Gemara in Eiruvim (ס"ד ע"ב) describes a surefire method of protecting one's fortunes. The Gemara says that if one uses some of his money to write a Sefer Torah (or possibly to purchase Seforim as well), his wealth is protected from the damaging effects of Ayin Hara. (ע"ש ברש"י) Furthermore, the Medrash³⁸ says that if someone is childless, a great Segulah is to write or purchase Seforim and allow others to benefit from them. From this we see the tremendous effect this Mitzva has, since one who helps maintain the continuity of the Torah is in essence maintaining the world itself. This Mitzva is just one aspect in the spectrum of Mitzvos encircling Limud Hatorah. When one realizes the greatness and importance of learning Torah and the support of those who learn it, one cannot help but be inspired to take part.

מאיר הלוי הלמן
פעיה"ק תובב"א

²⁷ שדי חמד שם ע"ש

²⁸ בבאה"ט או"ח רכ"ג ס"ג הביא בשם מהר"י בן לב והרבה גדולים שיש לברך, וכ"כ בשו"ת מהרי"א (יהודה יעלה) יו"ד רפ"ב ובשו"ת חסד לאברהם מהדו"ת או"ח ס' כ"ד ושו"ת בית יצחק ח"ג ס' שכ"ג ובמנחת אלעזר ח"ד ס' ס"ה, ובברכי יוסף בשם בית יהודה הוסיף גם לברך הטוה"מ בשעת עלייתו לתורה, וע' בס' מקדש מעט ס"א שכתב דאפי' להסוברים שלא לברך שהחיינו יודו דמברכין הטוה"מ וע' מ"ב שם ס"ק י"א ובערוה"ש. וע"ע הליכות שלמה פ' כ"ג אות כ"ה דאין לברך. וע"ע בארחות חיים בשם מהר"י אסאד וביהודה יעלה שם שילבש בגד חדש בשעת ברכתו ויפטור שניהם, וכן העלה בברכ"י שם בסו"ד

²⁹ ברכ"י שם

³⁰ יד יצחק שם

³¹ ארחות חיים שם

³² יהודה יעלה שם, וכתב שילבש בגד חדש מספק

³³ בשע"ת בשם הרדב"ז והמו"ק כתבו דמעיקר הדין אפשר לברך אבל לא נהגו כן, וכ"פ המ"א שם סק"ג, ובשו"ת מהר"ם שיק יו"ד רנ"ד,

ובבאה"ט שם בשם יד אהרן דאין לברך

³⁴ שם בשם החיי"א ומו"ק דאין למחות ביד המברך

³⁵ שם ע' מנח"י שם וח"ג ס' י"ט דיש לברך אמנם הביא שם בשם היד יצחק דאין לברך ע"ש

³⁶ מחזיק ברכה שם וכן בכה"ח אות כ"ו

³⁷ שו"ר שבאמת כ"כ היעב"ץ במו"ק ס' רכ"ג דיש לברך הטוב והמטיב. וע' הליכות שלמה שם הערה 79

³⁸ במדב"ר פי"ד אות ב